

AFSCHEIDSINTERVIEW MET JULES MOES

DE INTERMEDIAR

DOOR ROB BINDELS & ROB VAN DIJK

Hoe levendig zijn eigenlijk je herinneringen aan je docententijd?

Met name aan de eerste tijd heel levendig. Vanaf dat ik begon, in '66, tot '71 heb ik in de EF-deelschool gewerkt als docent Nederlands en groepsleider en ik ben in 1970 begonnen om na de MMS de HAVO –top te gaan opzetten. Toen gaf ik daar ook les in 4 en 5 havo en dat was een heel leuke tijd.

Had je eigenlijk iets op met het vak? Taal? Literatuur?

Ik ben Nederlands gaan studeren omdat ik veel op had met literatuur. Tijdens mijn studie ben ik omgezwaaid naar de taalkunde-kant, vond ik leuker. Ik ben gaan solliciteren bij het middelbaar onderwijs, omdat de combinatie, het vak en omgaan met jonge mensen, me leuk leek, omdat je met dat vak vrij veel kwijt kon; volgens mij was dat makkelijker dan met bijvoorbeeld een vak als wiskunde waarbij je veel meer vastzat aan een programma. Dat heb

ik altijd heel leuk gevonden, met name in de onderbouw.

En literatuur?

Ik had ook bovenbouw, maar met name in '70, '71, bij de invoering van de Mammoetwet, kon ik op de havo met literatuur minder kwijt dan op het VWO en op de MMS. Voor het schoolonderzoek literatuur was er een verplicht lijstje en je moest met twee mensen dat schoolonderzoek afnemen. Dat kan ik me nog goed herinneren, dat was in Buitenveldert, met de bekende lijst Wolkers, Reve, Mulisch en Claus etc.

En sectiebeleid, collega's?

Ik kwam in 1966 en de sectie was toen heel klein: Rein Bloem, Emy Roos en Dick van der Meulen. Later is Inge Alberts er nog bijgekomen, die is maar heel kort geweest. Het was een kleine sectie, zonder enig verband,

ieder ging zijn eigen gang. Rein helemaal en Emy ook - die deed de mms-afdeling. Geen afspraken, het enige wat er gebeurde was dat als ik iets niet wist, dan ging ik naar Dick toe, die was zo'n beetje de nestor en die gaf je goede raad. Rein en Emy sprak je nauwelijks. Wat dat betreft is het nog steeds een beetje in de sectie: vrijheid, blijheid en geef elkaar vooral de ruimte.

Als je vergelijkt met nu, was er misschien wel meer mogelijkheid om je literaire verhaal kwijt te raken, maar toen ervoer ik het al als mager. Het kan ook aan mijn eigen bevlogenheid hebben gelegen.

Mijn vraag ging eigenlijk over jouw liefde voor het vak. Op een bepaald moment heb je het aan de wilgen moeten hangen, en ik heb de indruk dat dat jou bij uitstek heel goed is afgegaan

Die overgang is vanzelf gegaan, het weggaan van het vak naar de algemene organisatie van de school. Taalkunde en literatuur vond en vind ik voor mezelf leuk; ik heb een aantal jaren het vak gegeven als leraar in onder- en bovenbouw, omgang met die kinderen vond ik heel spannend; daarom heb ik nog lang een groepsleiding gedaan, ook toen ik al geen vak meer gaf, maar mijn belangstelling is vrij automatisch verschoven naar wat tegenwoordig management heet, het runnen van een school en dan vooral de personeelskant. En ja, ik denk dat ik dat toch leuker vond. Zo is het gegaan. Een echte fervente vakdocent ben ik nooit geweest, moet ik achteraf zelf constateren. Ik heb het indertijd wel als een aderlating ervaren met lesgeven te moeten stoppen; in '78 heb ik mijn laatste 5V-klas gehad voor Nederlands. Ik kon het toen niet meer combineren met mijn schoolleidingswerk en al die avondvergaderingen die er toen waren, maar dat is uiteindelijk toch ook een keus die je zelf maakt.

Hoe kwam het eigenlijk dat je zo snel, op je 32ste, in dat leidingwezen beroepen werd?

Toch wel heel jong... jonger dan nu gebruikelijk is. Henk was ook jong. Hij is drie jaar ouder dan ik en zat al een paar jaar eerder in de sl. Er waren in de jaren '68,'69,'70 problemen in de

school. Vooral de ouderen waren bij allerlei conflicten betrokken en jongeren moesten het wellicht gaan overnemen. Henk en ik hadden wel wat kritiek op hoe het ging in die periode en de plotselinge dood van de toenmalige rector Jur Haak was een moment van bezinning voor de school: hoe moesten we verder. Op een driedaagse conferentie in Vught is daar uitgebreid over gesproken (het "circus"). Daar werd toen een schoolleiding geformeerd met Noor Kempen, Hans Vermaas en Henk ter Hart. Later kwam Herman Vernout sr. erbij. Toen was ik nog helemaal niet zo ver. Na een jaar of vier, in '75, waren er weer wat problemen in de sl. En met name vanuit de leerlingen is toen aangekaart dat er een wijziging in de samenstelling van de schoolleiding moest komen. Toen zijn Herman Vernout sr. en Hans Vermaas eruit gegaan en is er een sl geformeerd met Henk, Noor en mij. Hans is het decanaat gaan doen en Herman werd afdelingsleider vwo.

Was je dat eerste jaar meteen fulltime manager?

Nee. Toen ik als afdelingsleider havo begon in '71 gaf ik nog twee klassen Nederlands (acht uur). In '76, toen ik in de schoolleiding kwam, werd ik schoolleider onderwijs bovenbouw en toen gaf ik nog steeds twee klassen les.

En toen was je dus 32?

Ik ben van '44, dus in '76 was ik 32. Klopt.

Je hebt heel wat constellaties van schoolleidingen versleten. Is er nou een samenstelling geweest waar je je het meest van herinnert, die eruit springt?

Ik heb natuurlijk jarenlang goed samengewerkt met Henk en met Noor, maar in zekere zin was dat ook lastig, omdat zij toch van een andere generatie was; wij waren die twee jonge jongens die het niet altijd goed konden doen. Dat is de schoolleiding waarvan ik me het meest herinner. Dat was een goed driemanschap, de ervaring van Noor en het aanstormende van Henk en mij: er was een evenwicht.

De lastigste periode begon in '94 toen Henk de fusie van de SMOA-scholen (MLA, leMM, 2eMM en Van Gellicum-MAVO) met het Amstel Lyceum, de IVO-MAVO en de IVKO

ging voorbereiden. Er bleef een schoolleiding achter, een collectief, maar moest het een collectief blijven of moest er toch een primus inter pares of een rector komen? De school koos voor het laatste: ik werd rector. Er was toen een samenstel van mensen die het best goed met elkaar konden vinden maar er was toch wel af en toe frictie.

Natuurlijk waren er ook in andere samenstellingen wel eens problemen. Zo waren er soms erg onplezierige en harde evaluaties door de docenten. Een andere schoolleider, Jaap Veenhuizen, stapte eruit omdat hij niet langer tegen de bureaucrativering kon vanuit de overheid. Die heeft zelf besloten: dit wil ik niet meer.

Kritiek op schoolleiders is er altijd geweest. Voor elke schoolleiding binnen het MLA gold en geldt dit: iemand, ik geloof Peter Romein, heeft dat in een van de onderschriften in het lustrumboekje heel mooi verwoord: wanneer je ze hebt, zijn het altijd de verkeerden; wanneer ze weg zijn, waren het toch altijd de besten. Ik vind dat kenmerkend voor het MLA.

Die laatste constellatie, met Hella, Wim en Sonja, die ook aspiraties had om primus te worden, was turbulent?

Ja, dat was lastig, omdat je voelt dat er iets speelt, terwijl je het als personen heel goed met elkaar kunt vinden. Dat is ingewikkeld. Ik heb altijd geprobeerd om als schoolleiding naar buiten toe één gezicht te hebben. Of het altijd gelukt is weet ik niet.

Er is kennelijk niet een samenstelling waar nog steeds het schoolleiderschap aan vasthangt, of waar je nog

steeds met gruwel aan terugdenkt; de een ging organisch in de ander over en jij was steeds van de partij.

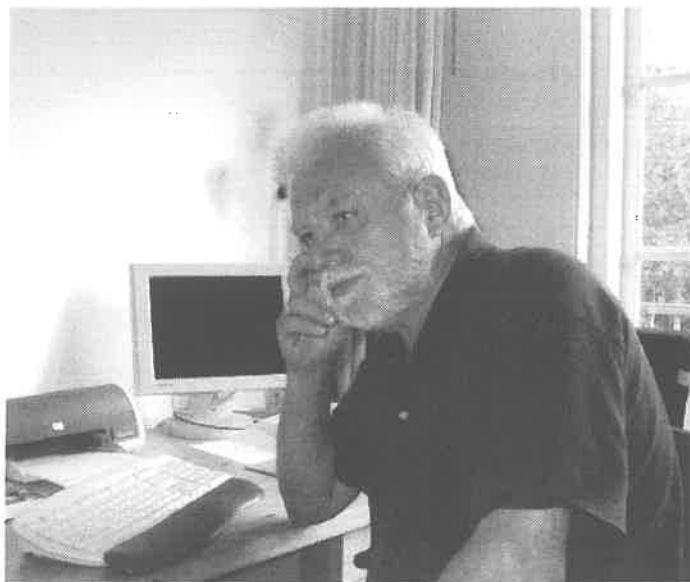
Ik denk aan geen enkel met gruwel terug, absoluut niet. Je zat steeds in een andere situatie en waar ging het om? Dat die tent draaide, dat moest je gewoon zo goed mogelijk doen en persoonlijke dingen moest je er buiten houden. En vaak was het ook helemaal niet persoonlijk; je werd benaderd door collega's, met allerlei problemen en met allerlei opmerkingen over collega-schoolleiders en dan is het ingewikkeld, om je niet te laten beïnvloeden, of partij te zijn. En dat is natuurlijk wel eens gebeurd.

Hoe kijk je terug op je samenwerking met Henk? Je was jarenlang tweede man, niet de primus in die tijd.

Ik denk dat ik dat ook eigenlijk niet ben. In die periode vanaf '94, toen Henk de grote fusie

ging voorbereiden waarover ik reeds eerder sprak, toen werd ik wel eerste man, maar tegelijk werd dat ook weer bemoeilijkt door de interne verhoudingen in de schoolleiding. Maar toen kwam ik wel meer los, werd gezegd, vond ik zelf ook, nam wat meer het voortouw, maar ik denk dat ik als persoon meer een aangever ben. Dus die tijd met Henk

heb ik als prima ervaren, hij besprak alles met mij en ontleende daaraan ook een deel van zijn zekerheid.. Achteraf misschien wat te gemakkelijk van mijn kant; ik hoefde niet zo voor de troepen te staan, dat deed hij wel, beetje dubbel gevoel eigenlijk, maar het was een prima tijd.

Het jarenlang als wethouder Hekking achter de burgemeester staan heeft niet tot frustraties aanleiding gegeven?

Ik had misschien sommige dingen wel anders willen doen, maar... dan had ik ook mijn nek moeten uitsteken, gewoon zeggen: "Ik wil het anders", maar dat heb ik dus niet gedaan.

In jullie eerdere interview, in het (25 jarig) jubileumnummer, zeiden jullie alle twee: we waren geen grote onderwijsstrategen, we waren geen pedagogen, we hebben geen grote lijnen uitgezet, dat pretendeerden we niet, dat hebben we niet in huis. We passen op de winkel.

We hadden natuurlijk te maken met die enorme groei, van 600 naar 12/1300, dus je had je handen vol aan die kant van de school. Twee dingen eigenlijk: ik had zelf die bevlogen ideeën over onderwijs niet in huis, dat is gewoon zo. En aan de andere kant: dat andere moest gebeuren en daar lag ook meer mijn hart. Zo is het dus: op de winkel passen, kijken of de zaak goed draaide en voor mij vooral dus de zorg voor het personeel.

We hebben ons wel sterk bezig gehouden met een andere inrichting van de bovenbouw: het doortrekken van de deelscholen uit de onderbouw (HAVO/VWO door elkaar). Daardoor zouden we ook in de bovenbouw de samenwerking tussen collega's kunnen intensiveren. Vanuit de overheid was dat toen absoluut nog niet mogelijk, experimenten op dit punt waren toen nog ondenkbaar. Nu heb je de profielen en in wezen de deelscholen die we toen al wilden.

Wat waren de leuke dingen? Als je dat mij (RvD) zou vragen, zou ik zeggen de jaren '75 tot '80, Spinoza, dat waren mijn jaren, mijn topervaringen. Waar kijk jij met het meeste plezier op terug?

Mijn jaren als docent die eerste vijf jaar in de onderbouw en daarna het opstarten van de HAVO-top in Buitenveldert, aan de dijk. Daarvan heb ik intens genoten.

Maar je stopte er toch mee...

Ja... soms komen er dingen op je pad en die vind je leuk. Dat gebeurde in '75/'76 toen ik in de schoolleiding kwam en in '80 toen ik met

een handleiding van Herman sr. op zak met potlood en gum een rooster in elkaar ging flansen en dan loop je die eerste week van het schooljaar rond en verdomd... bij elk lokaal staat maar één klas! Ik houd niet van kruiswoordraadsels, maar dit vond ik wel erg leuk.

Daar kijk je toch eigenlijk met het meeste plezier op terug, die eerste jaren voor de klas?

Die eerste jaren heb ik ontzettend leuk gevonden. Als groepsleider ging ik toen nog op huisbezoek. Maar dat zorgen voor die school - en het daarvan wakker liggen, van die financiën - dat heb ik deels vervelend gevonden, maar ik vond het ook prettig. Dat is heel merkwaardig, ik wilde gewoon dat het in orde was. Het is ook een verantwoording die op je drukt, zeker als je, zoals na de fusie van '95, afhankelijk bent van anderen en vaak wisselende gegevens aangeleverd krijgt. Dan vraag je je geregeld af of je het nou helemaal verkeerd gedaan hebt, en dat is heel erg frustrerend, maar van de andere kant liet het me niet los: het zou en moest in orde komen. Dat is toch een soort fascinatie en kennelijk vond ik dat leuk, anders was ik er wel mee gestopt.

Bijna veertig jaar 'lonely at the top'. Wat zijn daar de schaduwzijden van? Want je zit toch in een uithoek, vaak eindeloos te cijferen.

Een van de schaduwzijden van het schoolleiderschap is dat je vaak niet kunt zeggen wat je echt denkt, dat is wel eens lastig.

Sta je ook niet verder van docenten af, omdat je altijd een hiërarchische verhouding voelt meespelen?

Ik weet niet hoe collega's, en met name jongere collega's, dat van mij ervaren hebben, maar ik heb zelf dat gevoel nooit gehad en altijd als collega met de collega's willen omgaan, gewoon op mijn eigen manier, zij het met andere verantwoordelijkheden. Maar goed, dat is ook wel eens fout gegaan.

Jij werd op zeker moment ook echt als vertrouwensman van de sl naar voren geschoven door de docenten, als degene naar wie de docenten toe zouden kunnen gaan als er problemen waren.

Sommigen konden met mij niet uit de voeten, maar velen gelukkig wel. Dat vond ik ook een boeiende kant van het werk, de gesprekken met mensen, mensen aan het woord laten en hun zegje laten doen. Zo werden problemen soms minder groot.

Personeelswerk is een steeds belangrijker onderdeel van het leidinggeven in zo'n groeiende organisatie als de onze. Tijdenlang zat het in jouw portefeuille. Is dat bij ons goed verzorgd, denk jij?

Toen ik het deed, gebeurde het op een amateuristische wijze. Het gaat nu anders en ongetwijfeld beter, want inzichten ontwikkelen zich, maar nog steeds hebben we geen professionele personeelsmedewerker, terwijl daar natuurlijk wel opleidingen voor bestaan. Van de andere kant is het voor mij de vraag of een school als de onze zo iemand nodig heeft. In die opleidingen komen ongetwijfeld zaken aan de orde die relevant zijn voor personeelsbeleid in de toekomst, maar het gaat volgens mij om zoveel meer, dingen die je niet in een opleiding kunt vangen. Iedereen die met zijn eigen sores komt, die kant van het personeelswerk, daar moet je feeling voor hebben/krijgen en dat leer je

het best in de praktijk. Maar dit zal wel een ouderwetse opmerking zijn. Ik heb wat dit betreft vertrouwen in de huidige schoolleiding.

Is er nu niet te weinig aandacht voor het individu? Dat er eens een aai over de bol gegeven wordt, iets meer dan het zure wijntje na een inspannende werkweek?

Uiteindelijk komt dat de productiviteit en de effectiviteit van de medewerkers weer ten goede.

Misschien is dat wel zo en moet daar tegenwoordig meer aan gedaan worden, de mensen het gevoel geven dat ze gewaardeerd worden voor wat ze doen. Dit hangt waarschijnlijk ook samen met de schaalvergroting en de grotere afstand tussen medewerkers en leiding. Vroeger deed je alles meer samen en gaf je elkaar ook eerder feedback, je kreeg directer op je donder als je het niet goed deed, maar ook de waardering werd makkelijker geuit. Het is op dit punt nu wat gecompliceerder.

Schaduwzijden komen je nauwelijks over de lippen.

Het is wel een slijtageslag geweest, fysiek ook, maar bij mij overheerst toch iets anders. Ik heb als persoon altijd de kans gehad om binnen die school van alles te doen. Hoeveel docenten hebben dat? Ik heb zo veel dingen gedaan - en of ik ze goed deed, is aan een ander om te beoordelen, maar ik heb wel heel veel kansen gekregen - en eigenlijk ben ik wat dat betreft gewoon content. Het blijft altijd zo dat perioden met schaduwzijden ... die ga je vergeten als je ouder wordt. Wat overheerst is dat ik een heel prettige werkomgeving heb gehad en daar hoor je me ook weinig negatieve dingen over zeggen.

Je hebt jaren in ónze zomervakantie, toen wij aan het strand lagen, monomaan, op de zolder, terwijl er geen airco was, aan dat rooster gesleuteld... en dan achteraf permitteerde je je een lang weekeindje in de Achterhoek. Dat was toch af en toe buffelen, afzien?

Daar koos ik toch zelf voor? Dat wilde ik toch? Ik heb zelf op een gegeven moment gezegd: 'Ik wil dat rooster wel maken'. Herman Vernout sr deed dat altijd, maar die stopte ermee toen hij uit de schoolleiding ging, want een roostermaker hoorde volgens hem in de

schoolleiding. Ik nam een vel papier, net zoals hij het deed en ik ben aan de slag gegaan. En als het me niet gelukt was, had ik na een jaar de opdracht teruggegeven

Maar je hebt toch roofofbouw gepleegd af en toe...
Dit doet me denken aan de jaren toen we nog samen trimden. Toen probeerde je ook altijd van alles uit me te krijgen. Nee, ik deed dat werk en ik vond het toch ook leuk. Als dan bij elk lokaal één klas stond en niet twee, dat vond ik kennelijk leuk in die tijd. En natuurlijk is het soms ook een plicht en een last. Ik heb een jaar of zeven, acht dat rooster gemaakt met papier en potlood en toen ben ik begonnen met de computer, zo'n heel grote loodzware 'portable', met een klein monochroom amber schermje. Daarna heb ik Wim erbij gehaald en twee jaar later kwamen die roosterprogramma's. Ik ben er mee gestopt en Wim is doorgedaan, het werd me te technisch.

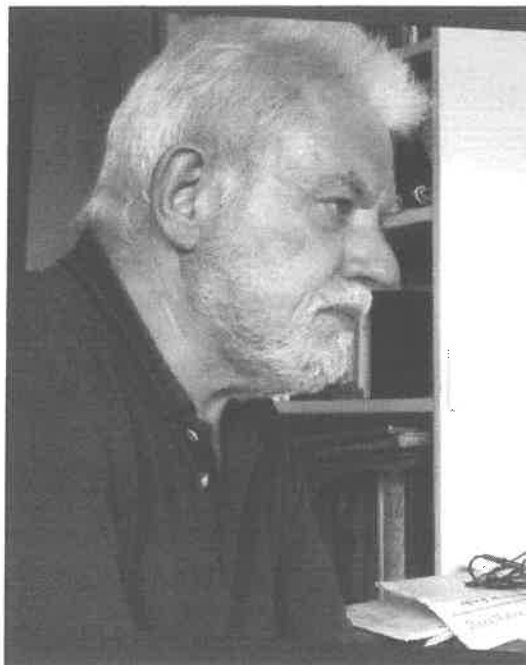
Wat was je 'finest hour' als schoolleider? Ik denk alvast aan het boek van Josje over dertig jaar; dan wordt Moes genoemd, in een regeltje. De naam Moes is altijd verbonden met...? Henk is de fusie, dat was zijn moment van triomf. En jij?

Misschien 'de intermediair'? Ik weet het niet. Ik denk wel dat ik een element binnen die schoolleiding ben geweest die de boel bij elkaar gehouden heeft, een soort bindende factor. Dat was vooral ook vanaf '94. In de begintijd van de Tweede Fase was er veel aan de orde: er werd door de stuurgroep inhoudelijk hoog ingezet, maar de financiële doorrekening op langere termijn was niet goed gemaakt en dat was natuurlijk een verantwoordelijkheid van de schoolleiding. Voor een deel waren dingen toen ook niet goed te voorzien, bijvoorbeeld een afnemende instroom van buitenaf in 4 HAVO en 5 VWO. Tijdens algemene docentenvergaderingen in die tijd in de oude kantine, moest ik alle zeilen bijzetten om de zaak bij elkaar te houden. Ja, dat bindende, dat is mijn punt, denk ik.

Ben je daar stiekem ook een beetje trots op?
Ja.

En je hebt ook nooit ingrijpend hoeven saneren.
De luxe is er geweest dat ik altijd heb gezeten in een school die groeide en bloeide. Dat gaat helemaal niet vanzelf, dat komt vooral door de mensen die er werken. Je hebt het tij mee, het montessorionderwijs groeide en het Montessori Lyceum ook. Wij hebben heel lang de zaak financieel goed op de rails gehad, altijd onder controle, dat heb ik ook heel lang gedaan, en daar ben ik ook eigenlijk wel trots op. Het probleem is gekomen bij de voorbereiding voor de Tweede Fase, zoals ik hierboven al heb geschetst. Gelukkig hebben we vanaf 2001 via een aantal bezuinigingen de financiële situatie van de school weer beter kunnen krijgen.

De schaalvergroting en de MSA – voor een groot deel toch ook de lijn van Henk – hebben ons volgens velen wel degelijk windeieren gelegd. Hadden we die weg achteraf gezien misschien beter niet moeten inslaan?

Volgens mij is dat een vraag die we ons zullen blijven stellen. Ik weet niet zo goed hoe het 't MLA zou zijn vergaan zonder die fusie in 1995. We waren dan een relatief kleine school gebleven, we zaten met het gebouwen probleem, we zaten met die betonrot, met van alles en nog wat. Ik weet niet of wij in staat waren geweest de tijd tussen toen en nu financieel te overbruggen. Door die fusie was er

meer geld in omloop, je kon dan hier, dan daar investeren en ik moet zeggen dat Pieter Hettema heel wat geld heeft weten los te peuteren her en der ten bate van die MSA. En daar heeft het MLA ook zijn voordelen van gehad. Dat wij nu zo'n accommodatie hebben, komt natuurlijk ook door de tweede golf geld die wij toevallig als MSA en als MLA hebben gehad. Een jaar of vier, vijf geleden, toen de gemeente opeens geld had, dat is ook een mazzel geweest. Maar dat komt waarschijnlijk ook weer door de relaties die er vanuit de MSA, met name van Hans Dankkaart, waren met de gemeente. Dus ik zie wel allerlei voordelen van de fusie, ook voor het MLA, direct of indirect, maar vooral in materiële zin.

De laatste jaren van je regeerperiode, om het zo maar te noemen, waren ander, je bent geplaagd door allerlei fysieke mankementen, je deed zelfs afstand van de troon, hoe kijk je daar op terug?

Dat had niets met mijn fysiek te maken. Dat was psychisch. Ik ben gestopt met de centrale directie in eerste instantie en ook teruggegaan binnen het MLA, omdat ik het gewoon niet kon in combinatie met de privé-situatie, dat lukte me niet. En - nog even los van die privé-situatie - ik denk dat lid van de centrale directie voor mij een tandje te hoog was. Dus die spagaat waar Ferd ook in zat, die zou ik moeten hebben met Pieter en met Ben, dat was de combinatie; daarvan had ik snel in de gaten: daar moet ik niet bij zijn, met twee van die haantjes kan ik niets. Dat is voor mij te hoog gegrepen en daar kwam dus ook de privé-situatie bij. Nee, ik wilde nog een aantal jaren werken aan die school, ik wilde van alles nog doen, maar dan op een ander niveau, en gelukkig heeft de school dat geaccepteerd. Natuurlijk heeft dat wel aan me geknaagd, maar op een gegeven moment heb ik gedacht: dit kan ik niet, dan is het ook niet goed voor de school, voor de MSA en dan moet het ook niet gebeuren. Ik had echter wel het gevoel dat ik nog een bijdrage aan het MLA kon leveren. Er is toen kritiek op mij geweest van sommige mensen die vonden dat ik ontslag had moeten nemen; nou, toen heb ik meteen bij mezelf gezegd: dat is waanzin. Ik heb zolang voor die

school gewerkt, dit red ik niet, ik geef dat ruitelijk toe, maar ik kan gewoon nog bij personeel en formatie en als waarnemend rector terug, why not? Daar heb ik ook nooit wakker van gelegen. Het was een opluchting.

Wat voor aandachtspunten of prioriteiten zou je de club van drie van nu willen meegeven?

Ik denk in de eerste plaats dat punt van het personeelsbeleid. Dat men inderdaad eens goed nadenkt over wat het personeel van nu vraagt, waar nu behoefte aan is. Dat lijkt me heel belangrijk. Niet alleen om die mensen binnen te houden en om via mond-tot-mond-reclame mensen te krijgen, dat wordt moeilijker, maar ook om de mensen die binnen zijn met plezier binnen te houden. Onderzoek waaraan nu behoefte is bij de collega's en laat ze meedenken over de manieren waarop daaraan gestalte kan worden gegeven.

De herziening van de Eerste en Tweede Fase wordt zeer belangrijk en daar komen mogelijk ook weer nieuwe organisatievormen uit voor. Dat zou een vernieuwing kunnen zijn voor de school. En wat ook belangrijk is: er moet nu echt eens goed gekeken worden naar de deelscholen in de onderbouw, de personele samenstelling van de teams en de samenhang van de eerste met de tweede fase. Voor personele herschikking is het nu misschien wel het juiste moment.

De school – het onderwijs in het algemeen – kent een platte organisatiestructuur. Er is voor docenten weinig perspectief op verandering gedurende hun loopbaan. Hoe kijk jij aan tegen dat fenomeen?

Van alles doen, zoals ik heb mogen doen, dat kan binnen een school heel goed. Het zijn twee verschillende dingen. Je hobby's botvieren en daardoor veel leuke dingen kunnen doen en daardoor weer gestimuleerd worden in je lessen, dat kost extra tijd, dat kan niet anders, maar dat doe je dan, omdat je het leuk vindt; dat, moet ik zeggen, wordt een beetje tegengemaakt door de nieuwe taaktijdregeling. Maar wat jij bedoelt, carrière kunnen maken binnen een school, dat is getalsmatig maar voor weinig mensen weggelegd, omdat er te weinig functies in een school zijn naast het

docentschap. Want 95% is lesgeven, daar zijn scholen voor.

Is er eigenlijk nog leven na het MLA, na bijna veertig jaar?

Geen idee. Hangt af van knieën, hart, heupen, lever, ja, ik denk het wel. Ik ben met het huis in Ossenzijl bezig, af en toe ben ik al op dinsdag vertrokken en dan komt Ghislaine donderdag en dan zitten we daar het weekend, niet elk weekend maar zo af en toe, en daar ben ik dan aan het klussen, beetje varen, het is prachtig daar in de natuur, dat vind ik heerlijk.

Daarnaast ben ik huisman, bevalt me ook goed, en verder ben ik aan het nadenken of er nog iets op mijn pad komt wat ik wil gaan doen. Ik doe nu nog wat klusjes voor school, de ouderbijdrage, mensen opbellen of ze willen betalen. Bovendien moet ik in februari aan de tweede knie geopereerd worden, daar moet een nieuwe knie in, dus daar ben ik ook nog even mee zoet; voorlopig ga ik nog geen plannen maken. Nee hoor, maar er is best leven na het MLA.

Ik heb er altijd ontzettend tegenop gezien, vroeger wilde ik doorgaan tot mijn 65ste, dat heb ik bijgesteld tot in ieder geval 40 jaar, en dat is dus door die operaties wat ingewikkelder geworden en toen op een gegeven moment heb ik gezegd: ik moet ook eerder weg, juist nu, die schoolleiding moet zich vernieuwen en daar moet ik niet meer bij zijn. Voor mij is dit een heel natuurlijk moment en ik heb de mazzel gehad dat ik ziek ben geworden, in die zin dat ik veel thuis ben geweest en dus afstand heb kunnen nemen van die school. En dat het niet van vandaag op morgen is, zoals bij jou, Rob. Ik kan me nou niet meer voorstellen dat ik er vroeger nog bij heb kunnen werken, er zijn zoveel verschillende dingen, de dag is helemaal vol. Dat hoor ik trouwens vaak van mensen die gestopt zijn.

Einde

Foto's van het afscheid van Jules

